

вітчизняній практиці професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі початкової освіти. Окрім того, застосування технології “case-study” створює підґрунтя для набуття важливих компетентностей майбутніми учителями початкової школи, що уможливить успішну реалізацію завдань Нової української школи – самостійне навчання учнів на основі колективних зусиль, набуття умінь приймати рішення тощо.

Перспективними розвідками авторів є обґрунтування науково-методичних підходів до розроблення уроків у початковій школі із застосуванням технології “case-study” з метою створення практичного підґрунтя для їх апробації студентами під час виробничої науково-педагогічної практики на факультеті педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, а потім – у професійній діяльності вчителів початкових класів.

Джерела:

1. Бобрицька В. І. Кейс-метод: актуалізація досвіду Великобританії в умовах сучасної університетської освіти в Україні. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2012. Випуск 1-2, с. 118-122.
2. Бобрицька В. І. Педагогічні умови застосування технології “case-study” у вищих навчальних закладах Великої Британії. *Вісник ЧНУ. Серія “Педагогічні науки”*. 2012. № 15 (228). С. 11-16.
3. Бобрицька В. І. Професійна підготовка майбутнього вчителя в реаліях процесу реформування вищої освіти. *Наук. записки: НПУ ім. М. П. Драгоманова*. 2005. № 59. С. 14–24.
4. Бобрицька В. І. Моніторинг якості освіти як чинник формування ефективної державної кадрової політики України з підготовки працівників для системи вищої освіти. *Теорія і практика навчання і виховання*. Серія 17. 2015. Вип. 26. С. 41-49.
5. Використання кейс-методу на уроках у початковій школі. Веб-сайт “Всеосвіта”. URL: <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-kejs-metodu-na-urokah-v-pocatkovij-skoli-11180.html>
6. Ковальова С. М. Кейс-метод у системі професійної підготовки майбутніх учителів у Великій Британії : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04. держ. ун-т ім. Івана Франка. Житомир, 2012. 21 с.
7. Нова українська школа. Офіційний веб-сайт МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
8. Сурмін Ю. П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. *Вісник НАРП*. № 2. 2015. С. 19-28.
9. Abercrombie M. L. J. Aims and Techniques of Group Teaching. Lnd. : SRHE, 1971. 96 p.
10. Ersine J. A., Leenders M. R. Case Research : The Case Writing Process. Ontario: School of Business Administration the University of Western Ontario, 1989. 156 p.
11. Bobrytska V. Axiological Azimuths of the Global Educational Policy. *Proceedings of the National Aviation University*, Том 67, № 3, 2016. С. 89-97.

Abstract. In the article it is substantiated that foreign experience in the usage of technology “case-study” provides the possibility for students of pedagogical higher education institutions of Ukraine to acquire relevant and professional information on forms, methods, techniques and means of coordinating educational effects on pupils during the case-study work in primary school.

Key words: “case-study” technology, UK higher education institutions, future primary school tutor.

* * *

Бобрицька В. І., професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики факультету менеджменту освіти та науки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор, (м. Київ, Україна)

Лисоконь І. О., студент групи 1МОПЗ факультету менеджменту освіти та науки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, ОПП “Освітня політика” (м. Київ, Україна)

УПРОВАДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ПРІОРИТЕТ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

У статті обґрунтовано доцільність упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти в Україні як пріоритету в освітній політиці країни; з'ясовано, що залучення інвестицій у вищу школу сприяє підвищенню конкурентоспроможності освітніх закладів, створює позитивний вплив на їх освітню діяльність, науково-дослідницьку роботу, мотивує професорсько-викладацький колектив до створення й реалізації нових проєктів розвитку закладів вищої освіти; схарактеризовано досвід Криворізького державного педагогічного університету щодо реалізації інвестиційного проєкту “Пілотна ініціатива інфраструктурної та програмної модернізації діяльності Центру сприяння працевлаштування студентів та випускників університетів” в рамках державно-приватного партнерства.

Ключові слова: державна інвестиційна політика, державна освітня політика, інвестиційна діяльність, освітня політика.

Постановка й обґрунтування актуальності проблеми. Упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти (ЗВО) в Україні є пріоритетом галузі вищої освіти, оскільки вони уможливають підвищення якості освітніх послуг, створення більш високого рівня освіченості суспільства. З огляду на це, освітня політика щодо упровадження інвестиційних програм розвитку ЗВО має бути зацентрованою на створенні нормативно-правової бази та дієвих механізмів залучення інвестицій, зокрема й від недержавних інституцій, в ЗВО; визначенні пріоритетних або стратегічних напрямів розвитку ЗВО; упорядкуванні наукового апарату та аналізі теоретичних аспектів інвестиційних програм розвитку; практичній реалізації інвестиційних програм та проблем, що виникають в ході їх реалізації.

Сфера освіти на сучасному етапі розвитку всебічно зазнає суттєвих змін, адже суспільство постійно поглиблює технологізацію усіх процесів, інтенсивно розвиває глобальні інформаційні мережі. У всьому світі інвестиції створюють можливості для підвищення добробуту населення, вирішення низки соціальних проблем, забезпечення довгострокового зростання країни, подолання негативних наслідків кризових явищ, економічної еволюції загалом.

Аналіз наукових досліджень. Теоретико-методологічні засади державної політики у сфері освіти активно розробляють В. Андрущенко, В. Бобрицька, В. Кремень, С. Ніколаєнко, В. Савельєв та інші. Інвестиції як пріоритетний напрям державного управління в сфері освіти є предметом досліджень М. Баран, С. Останиної, С. Кузнецової; проблеми залучення інвестицій в освіту теоретично розробляють В. Майстер, Л. Черватюк, Н. Щеликова. Ефективність освітнього інвестування досліджують М. Карпенко, І. Крутий, К. Кулешов та ін.

Виклад основного матеріалу. У сучасній освітній політиці України відбуваються процеси, що чітко

окреслюють нагальні і перспективні завдання та основні цілі розвитку освітньої системи в умовах постіндустріального суспільства [1, с. 147]. Це обумовлює нагальність підвищення конкурентоспроможності освітніх закладів, зокрема у галузі вищої освіти. У цьому контексті інвестиційні програми розвитку ЗВО мають беззаперечний потенціал щодо створення й реалізації нових проєктів державно-приватного партнерства.

У статті 1 Закону України (ЗУ) “Про інвестиційну діяльність” [9] визначено, що інвестиції – це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об’єкти підприємницького та іншого видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток (дохід) та/або досягається соціальний та екологічний ефект. Поняття “інвестиційний проєкт” розкрито статтею 2 зазначеного закону як комплекс заходів (організаційно-правових, управлінських, аналітичних, фінансових та інженерно-технічних), сформульованих на основі національної системи цінностей і завдань інноваційного розвитку національної економіки та спрямованих на розвиток окремих галузей, секторів економіки, виробництв, регіонів, виконання яких здійснюється суб’єктами інвестиційної діяльності [9].

В освітній політиці термін “зовнішні інвестиції” з’явився відносно не давно і дуже часто розглядається як економічний термін, тому в законодавчих джерелах не існує єдиної концепції інвестиційної політики в освітній сфері, а різноманітні дослідження акцентують увагу лише на її окремих аспектах. Крім того, питання комплексного системного управління інвестиційними ресурсами на різних рівнях сфери освіти, що передбачає взаємозв’язок освіти, науки, економіки і суспільства загалом (як основного споживача кінцевого освітнього продукту) потребують подальших досліджень [14].

Однією з пріоритетних сфер діяльності держави визнано освіту як інституцію, на яку покладено завдання формувати особистість, що має цінності й бажання змінювати світ на краще, потребу й здатність розвивати Україну як демократичну країну з потужною економікою, соціально справедливою, конкурентною на світовому рівні [2; 3; 4; 15]. Проте, низький рівень її фінансування не дає змогу повною мірою реалізувати пріоритет, оскільки галузеві дослідження з обраної теми показують логічність, науковий підхід і відсутність синтез економічної науки та освітньої політики, що негативно впливає на розвиток вищої школи та гальмує один із можливих напрямів діяльності – залучення інвестицій, як для власного розвитку, так і для галузі освіти.

Зважаючи на те, що більшість закладів освіти знаходяться у державній чи комунальній власності, лівова частка їх витрат покривається бюджетами різних рівнів. Таким чином, держава є головним інвестором в освітній галузі, а отже, має вирішальну роль у визначенні основних напрямів її розвитку. Бюджетне інвестування, як метод державного регулювання системи освіти, серед методів економічного, правового, організаційного впливу є найбільш дієвим важелем (регулятором) впливу як на окрему освітню установу, так на всю галузь. Тому одним із завдань є забезпечення ефективної державної інвестиційної політики у сфері

освіти, зокрема й для розвитку ЗВО, щодо використання інвестиційних ресурсів, які має в розпорядженні конкретний заклад освіти як суб’єкт економічної діяльності [14, с. 305].

Нині в Україні є ЗВО, які застосовуючи міжнародний досвід, намагаються залучити недержавні інвестиції та впровадити відповідні інвестиційні програми розвитку. Наприклад, Криворізький державний педагогічний університет став базою для реалізації проєкту “Пілотна ініціатива інфраструктурної та програмної модернізації діяльності Центру сприяння працевлаштування студентів та випускників університетів” в рамках державно-приватного партнерства [11; 12]. Згідно цього проєкту державний партнером було визначено університет, а приватним – компанію, яка за власною ініціативою вклала власний прибуток у розвиток державного партнера шляхом підтримки одного із напрямів його діяльності. Результатом цієї співпраці стало підвищення рівня роботи з учнями шкіл для популяризації університету та приватного партнера; апробації, побудови та розвитку міжсекторальних зв’язків між всіма учасниками освітнього процесу (студент – університет – роботодавець); реалізації однієї зі стратегічних цілей “Стратегічного плану розвитку міста до 2025 року” [13]; побудови якісної цільової роботи в напрямі працевлаштування до бізнес-партнера випускників, після завершення навчання в університеті. Іншим результатом реалізації цього державно-приватного партнерства стало розуміння відсутності дієвих механізмів реалізації ЗУ “Про державно-приватне партнерство” [8], а також відсутність нормативних актів, які б визначали пріоритети освітньої політики у сфері інвестування вищої школи.

Теоретично значущими для нашої наукової розвідки є умовиводи С. Єрохіна, який досліджуючи проблему модернізації вищої освіти, запропонував можливі шляхи вдосконалення економічно-інвестиційної моделі освіти, а саме: 1) покращення технології формування видатків державного та місцевого бюджетів на освіту; 2) удосконалення системи кількісних та якісних показників для нормування зазначених видатків; 3) розроблення диференційованих стандартів інфраструктурного забезпечення закладів освіти різних типів; запровадження змішаного фінансування інноваційних проєктів у галузі освіти; 4) удосконалення правового поля для приватного фінансування діяльності закладів освіти; 5) формування багатоканальної системи фінансового забезпечення освіти, стимулювання інвестицій юридичних і фізичних осіб у розвиток освіти; творення сучасної системи нормування та оплати праці в галузі освіти; 6) визначення пріоритетних напрямів фінансування освіти та концентрація фінансових ресурсів для їх реалізації; 7) забезпечення ефективного використання коштів на функціонування і розвиток освіти [7].

Впровадження інвестиційних програм у вищу освіту, як зазначає З. Варналій, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності ЗВО, орієнтації установ на важливі показники діяльності, посиленню слабких індикаторів, позитивному впливу на навчальну, наукову, дослідницьку роботу закладу вищої освіти, розширенню автономії, позитивно впливатиме на

розподіл фінансів та удосконалення фінансового управління [5].

На підставі вище викладеного можна зробити **висновок**, що освітній сектор має ряд актуальних питань, що стосуються впровадження інвестиційних програм розвитку, залучення інвестицій та нормативного підґрунтя такої діяльності. Залучення інвестицій надасть додаткових можливостей ЗВО, які полягають у використанні їх організаційного та управлінського потенціалу, застосуванні новітніх технологій, поліпшення показників конкурентоздатності на ринку праці. Таким чином, освітня політика має спрямувати вектор трансформаційних змін принципів та методів інвестування вітчизняної вищої освіти на міжнародний досвід.

Перспективною подальших досліджень є вивчення питання розроблення та впровадження інвестиційних програм, які дадуть змогу запропонувати нові підходи, методи та механізми залучення інвестицій задля успішного розвитку ЗВО.

Джерела:

1. Бобрицька В. І. Аксиологічний дискурс освітньої політики в контексті сучасних суспільних викликів. *Освітня політика: філософія, теорія, практика* [монографія] / за ред. В. П. Андрущенка. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. С. 143-168.
2. Бобрицька В. І. Сучасні освітні реформи в Україні: досягнення й новітні виклики. *Вісник Національного авіаційного університету*. Серія: Педагогіка. Психологія : зб. наук. пр. К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту "НАУ-друк", 2019. Вип. 2 (14). С. 16-22.
3. Бобрицька В. І. Ціннісні орієнтири та ідеали сучасної освіти України. *Освітнологічний дискурс*. Випуск 9 (12). Київ, Україна, 2018. Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. С. 7-18.
4. Бобрицька В. І. Діалектика термінологічної взаємодії в дослідницькому полі проблем освітньої політики. *Педагогічна освіта : теорія і практика. Педагогіка. Психологія*. 2014. № 22. С. 21-29.
5. Варналії З. Фінансове забезпечення вищих начальних закладів України – справа державна. *Економічний вісник університету*. Випуск 36/1. 2018. С. 9-17.
6. Гриневич Л. Поняття "освіта", "розвиток освіти", "освітня політика" в сучасному науковому дискурсі. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. Випуск 1-2 (42-43). 2015. С. 14-19.
7. Срохін С. Ефективність використання видатків державного бюджету на вищу освіту і можливість збільшення фонду державного пільгового кредитування. [Електронний ресурс]. URL: www.soskin.info/ea.php?pokazold=20040211&n=2&y=2004
8. Закон України "Про державно-приватне партнерство", ухвалений 01 липня 2010 року Верховною Радою України (зі змінами від 03 жовтня 2019 року). [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.
9. Закон України "Про інвестиційну діяльність", ухвалений 18 вересня 1991 року Верховною Радою України (зі змінами від 03 жовтня 2019 року). [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
10. Красняков Є. Державна освітня політика: сутність поняття, системність, історико-політичні аспекти. Москва : Вид-во "Віче", 2011. Випуск 20 (305). С. 21-33.
11. Презентація студентських ініціатив. Телерадіокомпанія "Рудана" (від 19 березня 2019 року). [Електронний ресурс]. URL: <https://rudana.com.ua/videos/prezentatsiya-studentskyh-initsiatyv>
12. Спільні ініціативи для кращого майбутнього: на базі КДПУ відбулася презентація двох модернізаційних проектів. Криворізький державний педагогічний університет (від 19 березня 2019 року). [Електронний ресурс]. URL: <https://kdpu.edu.ua/press-centre/novyny/hromadske-zhyttia/7210-spilni-initsiatyvy-dlya-krashchoho-maybutnoho-na-bazi-kdpu-vidbulasya-prezentatsiya-trokh-modernizatsiynykh-proektiv.html>
13. Стратегічний план розвитку міста Кривого Рогу на період до 2025 року. Офіційний вебсайт Криворізької міської ради та її

виконавчого комітету. [Електронний ресурс]. URL: https://kr.gov.ua/ua/st/pg/100415583959267_s/

14. Яровенко Т. Інвестиційна політика у сфері освіти України та механізм її реалізації. *Економіка і організація управління*. Випуск 3-4 (19-20). 2014. С. 303-311.

15. Bobrytska V. Axiological Azimuths of the Global Educational Policy. *Proceedings of the National Aviation University*. 2016. Том. 67. № 3. С. 89-97.

Abstract. The article substantiates the feasibility of implementing investment programs for the development of higher education institutions in Ukraine as a priority in the country's educational policy; found that attracting investment in higher education contributes to the competitiveness of educational institutions, creates a positive impact on their educational activities, research work, motivates the teaching staff to create and implement new projects for the development of higher education institutions; The experience of the Kryvyi Rih State Pedagogical University on the implementation of the investment project "Pilot Initiative for Infrastructure and Program Modernization of Activities of the Student and University Employment Promotion Center" within the framework of public-private partnership is characterized.

Key words: public investment policy, public education policy, investment activity, educational policy.

* * *

Процька С. М.,

старший викладач кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики факультету менеджменту освіти та науки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук, (м. Київ, Україна)

Муха Л. В.,

студентка групи 1МОПд факультету менеджменту освіти та науки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, магістерська програма "Освітня політика", (м. Київ, Україна)

ЗАКОНОДАВЧІ МЕХАНІЗМИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТУ

У статті розкрито законодавчі механізми європейських країн щодо запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіту; окреслено пріоритетні області з впровадження ІКТ, визначені європейськими країнами.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології; система освіти; освітня політика.

Постановка й обґрунтування актуальності проблеми. Поширення інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та їх використання у всіх сферах нашого життя стає звичайним явищем сьогодення. Важливість ІКТ визнана у всьому світі, тому країни зарубіжжя, формуючи свої пріоритетні напрями перспективних планів розвитку політики взагалі і систем освіти зокрема, визначають одним із пріоритетів – розвиток, впровадження і використання ІКТ. Зважаючи на те, що Україна проходить процес інтеграції в Європейський Союз виникає необхідність урахувати ці основні тенденції при створенні перспективних планів розвитку української системи освіти.

Аналіз наукових досліджень. Теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури виявив, що в Україні надається належна увага дослідженню проблеми законодавчих механізмів системи освіти європейських країн. Актуальні аспекти означених проблем висвітлено у працях В. Андрущенко, В. Бикова, В. Бобрицької, Р. Вернидуба, А. Гуржія, М. Жалдака, В. Кременя, В. Савельєва, О. Співаковського, О. Спіріна, Ю. Триуса та інших. Проте дослідження законодавчих механізмів європейських країн щодо запровадження ІКТ,